

Motion till riksdagen 2005/06: MJ32

av **Sverker Thorén m.fl. (fp)**
med anledning av redog. 2005/06:RRS23

Regeringens styrning av Naturvårdsverket

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om åtgärder för att genomförandet av miljöpolitiken genom Naturvårdsverkets verksamhet skall få bättre förutsättningar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att verkställa det av riksdagen fattade beslutet om att tillsätta en hållbarhetskommission.

Motivering

Hållbar utveckling måste bli mer än ord! Miljöpolitiken måste ständigt utvärderas och resultaten av dessa utvärderingar måste ge faktiska konsekvenser. Om ett brett miljöarbete ska ha fortsatt stöd av samhällets alla aktörer, om av riksdagen uppsatta miljömål ska kunna nås och om arbetet för en hållbar utveckling ska få en nytändning krävs en rejäl förändring av utvärdering, uppföljning och styrning av miljöpolitiken.

För att miljöpolitiken ska vara genomförbar måste den ha stor uppslutning och trovärdighet. Den socialdemokratiska politiken har hittills gått ut på att lägga till och dra ifrån utan att ifrågasätta om organisation, styrmedel och systemet som helhet bidrar till det man vill uppnå. En stor mängd utredningar och rapporter har de senaste åren framfört skarp kritik mot miljöpolitiken och arbetet för hållbar utveckling.

Riksrevisionens styrelses redogörelse angående regeringens styrning av Naturvårdsverket är det senaste exemplet på skarp och mycket tydlig kritik:

Granskningen visar att Naturvårdsverket har fått allt mindre tid och resurser att ägna åt att genomföra miljöpolitiken, som en följd av att verket i ökad utsträckning arbetar med att utforma ny politik. Naturvårdsverkets vägledning av miljöarbetet inom länsstyrelser och kommuner har minskat i omfattning och blivit mindre konkret. Denna utveckling står i strid med de upplevda behoven inom länsstyrelser och kommuner som efterfrågar

Fel! Okänt namn på

mer central vägledning. En ryckig anslagshantering har också gjort det svårare för Naturvårdsverket att uppnå de miljöpolitiska målen. Styrelsen anser att den beslutade miljöpolitiken bör genomföras i former som är effektiva och uthålliga. Att Naturvårdsverkets arbete med genomförandet trängs undan av det fortgående arbetet med att utforma ny politik är inte rimligt.

Naturvårdsverket är enligt sin instruktion central förvaltningsmyndighet för miljöområdet och dess roll i genomförandet av miljöpolitiken är tydlig i instruktionen. Verket ska vara pådrivande och samlande i miljöpolitiken. Det ska vägleda, samordna, följa upp och utvärdera miljö- och tillsynsarbetet i förhållande till sektorsmyndigheterna och andra centrala, regionala och lokala myndigheter. Naturvårdsverket ska enligt sin instruktion också bidra med underlag och expertkunskap till regeringens nationella och internationella arbete på miljöområdet. Antalet regeringsuppdrag har ökat och den granskning som Riksrevisionen gjort visar att så mycket som 40 % av verkets arbete i dag består av verksamheter som syftar till politikutformning.

Det framkommer också att de regeringsuppdrag som utförs av Naturvårdsverket med inriktning på genomförande av miljöpolitiken får kritik inom verket för att de inte leder fram till synliga resultat. Överblick och kontroll över tillströmningen av regeringsuppdrag till Naturvårdsverket är svag. Regeringen har inte tagit ställning till vad som är lämplig balans mellan politikutformande och genomförande verksamhet på Naturvårdsverket. Arbetet åt regeringen ger inga extra resurser till Naturvårdsverket. Eftersom också genomförandeuppgifterna blivit mer omfattande och komplicerade blir det allt svårare för verket att finna tillräckliga resurser för att genomföra miljöpolitiken. Regeringsuppdragen innebär dessutom en detaljstyrning som kan tränga ut och försvaga regeringens målstyrning av verket.

För att tillsynsmyndigheterna ska kunna tillämpa en ofta komplicerad och föränderlig lagstiftning krävs stöd och hjälp från centrala expertmyndigheter i form av tillsynsvägledning. Naturvårdsverket ska vägleda länsstyrelsernas och kommunernas tillsynsverksamhet. Denna vägledning är ett viktigt led i genomförandet av miljöpolitiska beslut. Länsstyrelser och kommuner understryker vikten av central vägledning för att öka effektiviteten i miljöarbetet och uppnå en likformig rättstillämpning i landet.

Det är alltså helt klart att åtgärder behövs för att genomförandet av miljöpolitiken ska få bättre förutsättningar. Naturvårdsverkets roll som central tillsynsvägledare bör klargöras. Överblick och kontroll av tillströmning av regeringsuppdrag till verket bör upprättas. Riskbedömningar bör göras av vilka konsekvenser eventuella förändringar av Naturvårdsverkets finansiella villkor under löpande verksamhetsår kan få för de långsiktiga möjligheterna att uppnå miljöpolitiska mål. Detta bör ges regeringen till känna.

Folkpartiet har föreslagit och riksdagen, i samband med att miljömålspropositionen behandlades i november 2005, beslutat att en oberoende Hållbarhetskommission ska tillsättas. Kommissionen får till uppgift att finna de systemfel som motverkar hållbar utveckling och hur konflikter mellan miljömål och andra samhällsmål kan lösas på ett bättre sätt än i dag. Kommissionens arbete kommer naturligt att beröra de av Riksrevisionens styrelse beskriva

Fel! Okänt namn på

problemen. Regeringen har ännu inte verkställt riksdagens beslut om tillsättandet av en Hållbarhetskommission. Kommissionen kan få en avgörande roll för ett effektivt genomförande av miljöpolitiken. Regeringen bör snarast verkställa det beslut riksdagen fattat.

Stockholm den 6 april 2006

Sverker Thorén (fp)

Lennart Fremling (fp)

Marie Wahlgren (fp)

Lars Tysklind (fp)

Anita Brodén (fp)

Heli Berg (fp)